

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนกันยายน 2568

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตร ประจำกรุงปักกิ่ง

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตารางเปรียบเทียบการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยของสาธารณรัฐประชาชนจีน

เดือนมกราคม - สิงหาคม 2567 และ 2568

พิกัด	สินค้า	ม.ค. - ส.ค. 2567		ม.ค. - ส.ค. 2568		Δ	Δ มูลค่า
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (USD)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (USD)	(%)	(%)
0207	สินค้าไก่	71,422	283,467,960	77,786	311,329,916	9%	10%
03	สินค้าประมง	39,829	244,664,965	41,105	248,161,411	3%	1%
0301	ปลามีชีวิต	230	3,334,612	334	3,828,104	45%	15%
0303	ปลาแช่แข็ง	7,723	14,386,487	10,519	17,892,405	36%	24%
0306	กุ้งสดแช่เย็น และแช่แข็ง Crustacean	18,458	192,051,623	18,301	191,951,307	-1%	0%
1604	ปลาแปรรูป	4,279	21,048,288	4,501	24,552,701	5%	17%
1605	กุ้ง ปลาหมึก แปรรูป Crustacean	518	7,931,643	569	7,431,828	10%	-6%
07141020	มันสำปะหลังแห้ง	1,576,580	399,242,248	3,797,734	757,532,869	141%	90%
11081400	แป้งมันสำปะหลัง	1,138,920	617,411,366	1,223,690	485,016,841	7%	-21%
08	ผลไม้	1,399,096	4,800,415,568	1,703,409	5,195,308,181	22%	8%
08011200	มะพร้าวอ่อน	189,336	177,349,165	220,262	174,531,388	16%	-2%
08045020	มะม่วงสดมะม่วง อบแห้ง	1,334	1,218,655	1,895	1,142,867	42%	-6%
08045030	มังคุดสดหรือ/ และอบแห้ง	181,236	442,100,824	222,668	459,273,989	23%	4%
08106000	ทุเรียนสด	697,032	3,492,047,810	865,396	3,738,924,252	24%	7%
08109030	ลำไยสด	199,096	250,491,812	230,981	273,639,353	16%	9%
08134010	ลำไยอบแห้ง และเนื้อลำไย	52,330	73,306,488	72,836	108,117,707	39%	47%
1006	ข้าวสาร	237,971	162,231,114	478,073	255,415,540	101%	57%
40	ยางพารา	1,633,123	2,612,102,519	2,047,606	3,859,432,797	25%	48%
4001	น้ำยางธรรมชาติ	656,072	1,057,506,019	692,374	1,320,879,563	6%	25%
40011000	น้ำยาง	107,060	136,571,877	171,910	257,572,466	61%	89%
40012100	ยางแผ่นรมควัน	23,666	48,710,643	78,971	190,028,128	234%	290%
40012200	ยางTSNR	524,328	869,966,344	438,022	866,175,857	-16%	0%
40028000	ยางผสม	796,670	1,283,561,501	1,152,432	2,263,241,558	45%	76%

แหล่งที่มาของข้อมูล: สำนักงานศุลกากรจีน

เดือนสิงหาคม 2567 และ 2568

แหล่งที่มาของข้อมูล: สำนักงานศุลกากรจีน

2. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

● ข้าว

- สถิติจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน รายงานปริมาณข้าวนำเข้าของจีนเดือนสิงหาคม 2568 อยู่ที่ 289,612 ตัน ปริมาณเพิ่มขึ้น จากเดือนสิงหาคมปีที่ผ่านมา 215,924 ตัน (ปริมาณนำเข้าข้าวเดือนสิงหาคมปีที่ผ่านมา 73,688 ตัน) คิดเป็นร้อยละ 293
- ประเทศที่จีนนำเข้าข้าวและปริมาณการนำเข้าในเดือนสิงหาคมสูงสุด มีดังต่อไปนี้ 1) เมียนมา 114,559 ตัน 2) ไทย 64,650 ตัน 3) เวียดนาม 64,205 ตัน

● ยางพารา

- จากสถิติสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน พบว่า เดือนสิงหาคม 2568 จีนนำเข้ายางพาราธรรมชาติ (พิกัด 4001) จากไทย ทั้งหมด 63,559 ตัน มูลค่า 112,374,437 ดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณลดลงจากเดือนเดียวกันของช่วงปีที่ผ่านมา ร้อยละ 25 มูลค่าลดลง ร้อยละ 25
- เดือนสิงหาคม 2568 จีนนำเข้ายางผสมจากไทย (พิกัด 40028000) ปริมาณ 120,912 ตัน มูลค่า 225,100,812 ดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 18 มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 25
- จากปริมาณการนำเข้ายางพาราทั้งหมดของจีนในปี 2568 เดือนสิงหาคม 697,773 ตัน มูลค่า 1,243,237,768 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศหลักที่จีนนำเข้ายางพารา (พิกัด 40) และปริมาณนำเข้ามีดังต่อไปนี้ 1) ไทย 210,899 ตัน 2) เวียดนาม 125,225 ตัน 3) มาเลเซีย 52,120 ตัน

● มันสำปะหลัง

- ในเดือนสิงหาคม จีนนำเข้ามันสำปะหลังจากไทย (พิกัด 07141020) ทั้งหมด 590,428 ตัน มูลค่า 127,226,969 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณ 78,894 ตัน มูลค่า 19,234,772 ดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 648 และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 561
- สถิติจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน รายงานปริมาณมันสำปะหลังแห่งนำเข้าของจีนเดือนสิงหาคม อยู่ที่ 690,635 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคมปีที่ผ่านมา 101,443 ตัน ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 581
- ประเทศหลักที่จีนนำเข้ามันสำปะหลังและปริมาณนำเข้าเดือนสิงหาคมมีดังต่อไปนี้ 1) ไทย 590,428 ตัน 2) เวียดนาม 86,769 ตัน 3) กัมพูชา 10,770 ตัน

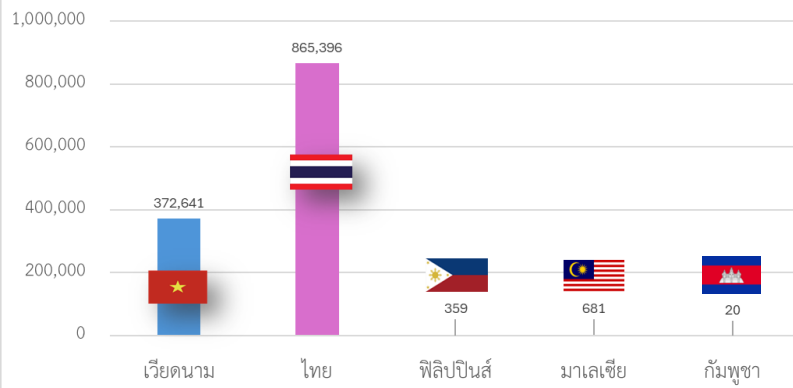
● สัตว์ปีก

- ในเดือนสิงหาคม จีนนำเข้าสัตว์ปีกจากไทยทั้งหมด 7,726 ตัน มูลค่า 30,363,827 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาปริมาณการนำเข้า 10,634 ตัน มูลค่า 42,325,668 ดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าลดลงร้อยละ 28 และมีปริมาณลดลงร้อยละ 27
- สถิติจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน รายงานปริมาณเนื้อสัตว์ปีก (0207) นำเข้าของจีนในปี 2568 เดือนสิงหาคมอยู่ที่ 34,302 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคมปีที่ผ่านมา 92,932 ตัน ลดลงร้อยละ 63 และจีนส่งออกเนื้อสัตว์ปีกในปี 2568 เดือนสิงหาคม ปริมาณ 73,351 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคมปีที่ผ่านมา 43,136 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 70 โดยส่งไปยังฮ่องกงเป็นส่วนใหญ่
- ประเทศหลักที่จีนนำเข้าสัตว์ปีกและปริมาณนำเข้าเดือนสิงหาคมมีดังนี้ 1) รัสเซีย 18,198 ตัน 2) ไทย 7,726 ตัน 3) บราซิล 3,214 ตัน

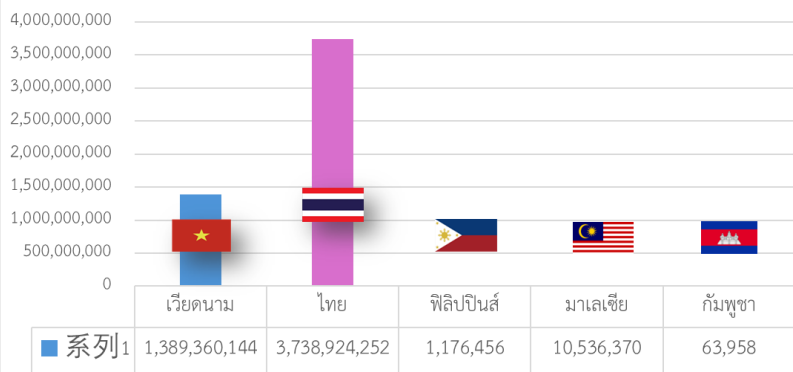
● ผลไม้

- จีนนำเข้าผลไม้ทั้งหมดในเดือนสิงหาคม จำนวน 796,788 ตัน มูลค่า 1,770,160,692 ดอลลาร์สหรัฐเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีปริมาณการนำเข้า 624,887 ตัน มูลค่า 1,486,910,399 ดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 28 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 โดยประเทศหลักที่จีนนำเข้าผลไม้และปริมาณ มีดังต่อไปนี้ 1) ไทย 261,390 ตัน 2) เวียดนาม 200,428 ตัน 3) ฟิลิปปินส์ 58,639 ตัน
- ในเดือนสิงหาคม จีนนำเข้าผลไม้จากไทยทั้งหมด 261,390 ตัน มูลค่า 671,625,941 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 31
- เดือนสิงหาคม จีนนำเข้าทุเรียนสดจากไทยทั้งหมด 119,429 ตัน มูลค่า 451,486,921 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 97 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 66
- จีนนำเข้าลำไยสดจากไทยทั้งหมด 15,738 ตัน มูลค่า 17,748,519 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณลดลงร้อยละ 7 และมูลค่าลดลงร้อยละ 4
- จีนนำเข้ามะพร้าวอ่อนจากไทยทั้งหมด 54,768 ตัน มูลค่า 34,171,185 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 78 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4

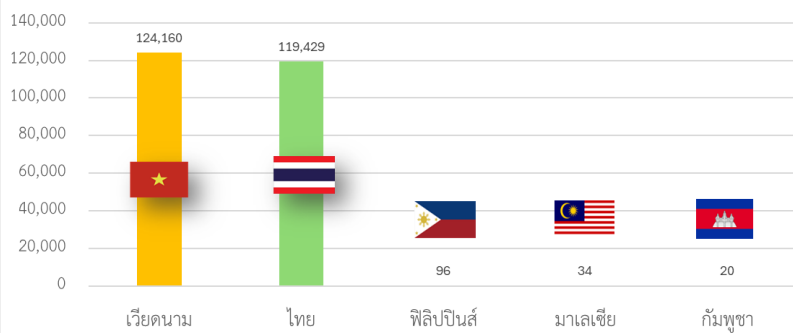
เปรียบเทียบปริมาณการนำเข้าทุเรียน ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และกัมพูชา
ตั้งแต่เดือนมกราคม-สิงหาคม 2568 (ตัน)

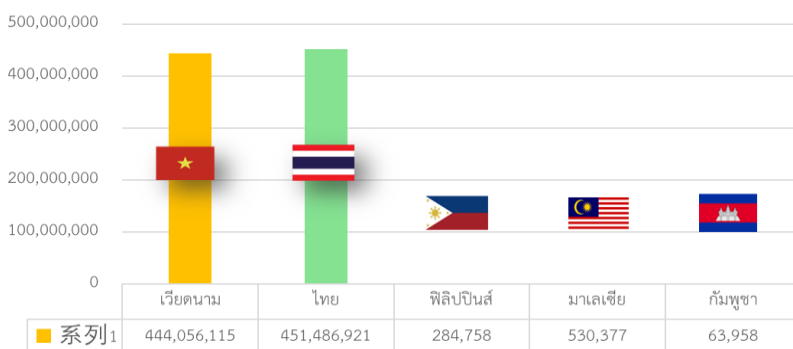
เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าทุเรียน ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และกัมพูชา
ตั้งแต่เดือน มกราคม-สิงหาคม 2568 (เหรียญสหรัฐ)

เปรียบเทียบปริมาณการนำเข้าทุเรียน ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และกัมพูชา
เดือนสิงหาคม 2568 (ตัน)

เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าทุเรียน ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และกัมพูชา
เดือนสิงหาคม 2568 (เหรียญสหรัฐ)

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทยและแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

แม้การส่งออกสินค้าเกษตรไทยไปจีนในเดือนกันยายน 2568 จะยังคงขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าความท้าทายยังคงดำรงอยู่ โดยเฉพาะการที่จีนยังคงระงับการนำเข้าน้ำเชื่อมและผลิตภัณฑ์แปรรูปบางประเภทจากไทย ปัญหานี้เป็นสัญญาณชัดเจนว่า ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงมาตรฐานการผลิต เสริมระบบตรวจสอบย้อนกลับ และสร้างความเชื่อมั่นต่อกลไกควบคุมคุณภาพอย่างจริงจัง หากสามารถยกระดับได้อย่างเป็นรูปธรรม จะช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับสินค้าเกษตรไทยไม่เพียงในกลุ่มผลไม้สดเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีศักยภาพในการขยายตลาดในอนาคต

โดยภาพรวมเดือนกันยายน 2568 จึงอาจนิยามได้ว่าเป็น “จังหวะแห่งโอกาสที่มาพร้อมโจทย์ท้าทาย” ด้านหนึ่ง ผลไม้และข้าวยังคงเป็นสินค้าหลักที่สร้างภาพลักษณ์เชิงบวกและเพิ่มมูลค่าการค้าไทยในตลาดจีน แต่อีกด้านหนึ่ง การแข่งขันที่รุนแรงและข้อกำหนดมาตรฐานที่เข้มงวดกำลังทดสอบความสามารถในการปรับตัวของไทย หากสามารถใช้ความร่วมมือกับจีนเพื่อยกระดับมาตรฐานและรักษาความเชื่อมั่นได้อย่างต่อเนื่อง ไทยก็จะสามารถยืนหยัดรักษาตลาดจีน ซึ่งเป็นตลาดใหญ่และสำคัญที่สุดของสินค้าเกษตรไทยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศที่รับผิดชอบ

● จีนบังคับใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดเนื้อสุกร EU: ปรับกฎศุลกากร-กระเทือนอุตสาหกรรมยุโรป

สถานการณ์ภาพรวมเหตุการณ์: ศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (GACC) ได้ออกประกาศข้อกำหนดใหม่ หมายเลข 183 ปี 2025 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2025 กำหนดให้ สินค้าผลพลอยได้จากสุกรของสหภาพยุโรป ได้แก่ กระเพาะสุกร (ทั้งชิ้นหรือหั่นเป็นชิ้น), ลำไส้และกระเพาะปัสสาวะสุกร ต้องใช้รหัสพิกัดศุลกากรใหม่ (HS Code เฉพาะ) ในการสำแดงสินค้านำเข้า ได้แก่ 05040029.10 สำหรับกระเพาะสุกร และ 05040090.10 สำหรับลำไส้และกระเพาะปัสสาวะสุกร โดยมาตรการนี้เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2568 เพื่อให้สามารถระบุสินค้าเป้าหมายที่อยู่ในขอบเขต มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดชั่วคราว (Temporary Anti-Dumping Measures) ได้อย่างแม่นยำ การตัดสินใจเบื้องต้นของกระทรวงพาณิชย์จีน (MOFCOM) ได้ประกาศผลการตัดสินเบื้องต้น เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2568 ว่า เนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรจากสหภาพยุโรปมีการทุ่มตลาดในจีนจริง และมีคำสั่งให้ใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด โดยเก็บเงินค้ำประกัน (Deposit) ซึ่งอัตราการเก็บเงินนี้ ขึ้นอยู่กับระดับความร่วมมือของบริษัทที่ถูกสอบสวน โดยบริษัทที่ให้ความร่วมมือจะเก็บเงินค้ำประกัน 20% บริษัทที่ไม่ให้ความร่วมมือจะเก็บเงินค้ำประกัน 62.40% ซึ่งประกาศดังกล่าวได้สร้างความสั่นสะเทือนครั้งใหญ่ต่ออุตสาหกรรมเนื้อสุกรของสหภาพยุโรป โดยเฉพาะในประเทศผู้ส่งออกหลัก เช่น สเปน เดนมาร์ก และเนเธอร์แลนด์

ปฏิกริยาและผลกระทบต่อนสหภาพยุโรป: การเคลื่อนไหวจากผู้ส่งออกสุกรหลักอย่างประเทศสเปน ได้มีความเคลื่อนไหวโดยประธานแคว้นอารากอนของสเปน Jorge Azcón ได้จัดประชุมฉุกเฉินร่วมกับผู้แทนอุตสาหกรรมสุกรทันทีหลังประกาศ เพื่อหารือผลกระทบและมาตรการตอบสนอง ซึ่งเขาให้คำมั่นว่าจะติดต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเกษตรของสเปน เพื่อเร่งบรรจเรื่องนี้เข้าสู่วาระการหารือทวิภาคีจีน-สเปน ส่วนปฏิกริยาในระดับ EU นั้น สมาคมผู้เลี้ยงสุกรและผู้ส่งออกของหลายประเทศใน EU แสดงความกังวลอย่างรุนแรง โดยมองว่ามาตรการดังกล่าวจะกระทบต่อการเข้าถึงตลาดจีนอย่างมาก เพราะตลาดจีนถือเป็นตลาดส่งออกเนื้อสุกรรายใหญ่ที่สุดของยุโรป โดยเฉพาะสเปนและเดนมาร์ก หากการส่งออกสุกรไปจีนถูกจำกัด จะส่งผลกระทบต่อทั้งด้านราคาและปริมาณการส่งออกของ EU อย่างแน่นอน

การตีความมาตรการของจีน: การกระทำดังกล่าวของจีนมีเหตุผลทางกฎหมาย และมีกลไกปฏิบัติที่รองรับ ไม่ใช่ตัดสินใจตามอำเภอใจ โดยจีนได้ระบุว่าได้ดำเนินการสอบสวนตามกฎหมายภายในประเทศและกฎของ WTO (องค์การการค้าโลก) โดยมีวิธีการสอบสวน อันประกอบด้วย: แจกแบบสอบถามไปยังบริษัทที่เกี่ยวข้อง, เปิดรับฟังความคิดเห็น, ตรวจสอบบริษัทที่อยู่ในจีนที่นำเข้าสินค้า, เดินทางไปตรวจสอบจริงที่บริษัทใน EU ซึ่งหมายความว่า “ทุกขั้นตอนเป็นไปตามมาตรฐานสากล” นอกจากนี้ จีนยังมีการกำหนดอัตราเงินค้ำประกันที่แตกต่างกัน อันสะท้อนถึงระดับความร่วมมือของบริษัท โดยจีนใช้วิธี “ให้รางวัล/ลงโทษ” ตามพฤติกรรมของบริษัท เพื่อสะท้อนความร่วมมือของบริษัทส่งออกทั้งหลาย

กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง: มาตรการเหล่านี้เป็น “วิธีป้องกันปัญหา” ของจีน โดยมีการใช้รหัสศุลกากรใหม่ (HS Code เฉพาะ) ทำให้จีนสามารถแยกแยะสินค้าได้ชัดเจน และป้องกันการเลี่ยงภาษี พร้อมทั้งตรวจสอบ “กำลังการผลิตที่แท้จริง” ของโรงงานใน EU ช่วยลดความเสี่ยงที่ปริมาณส่งออกจะเกินขีดความสามารถการผลิต ซึ่งอาจบ่งชี้ถึงการสวมสิทธิ์ หรือเลี่ยงกฎด้วยสินค้าจากโรงงานอื่นที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน ซึ่งในส่วนนี้ทำให้มาตรการตอบโต้ของจีน ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปิดช่องโหว่ต่างๆ

ช่องทางตอบสนองของ EU และบริษัทเอกชน: บริษัทที่ได้รับผลกระทบของ EU ยังสามารถยื่น ความคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรได้ภายใน 10 วัน หลังประกาศ เพื่อนำเสนอข้อมูลใหม่ต่อหน่วยงานจีน พร้อมทั้งให้บริษัทเอกชนให้คำมั่นด้านราคา (Price Undertaking) ที่จะปรับราคา หรือหยุดขายสินค้าด้วยราคาทุ่มตลาด และหาก MOFCOM เห็นชอบ อาจยุติหรือระงับการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด อย่างไรก็ตาม กระบวนการนี้มีความซับซ้อนและค่อนข้างมีความเสี่ยงสูง เพราะหากละเมิดคำมั่นที่ให้ไว้ บริษัทอาจถูกปรับโทษในข้อหาหลีกเลี่ยงภาษีและเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก

บทวิเคราะห์: ในมิติทางเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จีนพยายามปกป้องอุตสาหกรรมอาหารภายในประเทศ และควบคุมความเสี่ยงด้านความปลอดภัยอาหารภายในประเทศ ส่วน EU นั้น ได้เกิดการสูญเสียตลาดสำคัญอย่างจีนไป ซึ่งอาจกระทบต่อราคาสุกรในภูมิภาค และอาจต้องหาตลาดใหม่ในการส่งออกแทน อย่าง แอฟริกา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ส่วนมิติทางการเมืองและการค้า นั้น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดชั่วคราวนี้ เป็นแรงกดดันเชิงการเมืองของจีนที่มีต่อ EU โดยก่อนหน้านี้ไม่นานเพิ่งมีความตึงเครียดทางการค้ากับจีนในสินค้าประเภทอื่น เช่น รถยนต์ไฟฟ้า ไวน์ เป็นต้น จากเหตุการณ์ทางการค้าทั้งหลายเหล่านี้ อาจกลายเป็นประเด็นเจรจาใหญ่ ในความสัมพันธ์จีน-สหภาพยุโรป และ/หรือ จีน-สเปน

ส่วนผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยนั้น ก็มีเช่นกัน แต่อาจเป็นผลกระทบในทางบวก เพราะหาก EU สูญเสียตลาดจีนไป ไทยอาจได้ช่องว่างทางการตลาดในสินค้าบางประเภทที่จีนต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ ก็อาจเกิด การแข่งขันมากขึ้นในตลาดโลก เพราะหากเนื้อสุกรของ EU ไหลออกสู่ภูมิภาคอื่นในราคาถูก อาจส่งผลต่อราคาสุกรของบางประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่ส่งออกให้จีน ดังนั้น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของจีนต่อเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสหภาพยุโรป ไม่ได้เป็นเพียงประเด็นทางกฎหมายหรือศุลกากรเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญญาณของการใช้มาตรการทางการค้าตอบโต้เชิงยุทธศาสตร์ ในระดับโลก ซึ่งในระยะสั้นนั้น EU ต้องเผชิญกับความท้าทายในการรักษาตลาดจีน ในขณะที่จีนได้แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในและรักษามาตรฐานความปลอดภัยอาหารภายในประเทศ ส่วนในระยะยาว เรื่องนี้อาจกลายเป็นจุดเปลี่ยนของโครงสร้างการค้าสุกรโลก และเป็นอีกหนึ่งกรณีศึกษาของการเมืองการค้า (Trade Politics) ระหว่างจีนกับสหภาพยุโรป

● ผู้ประกอบการนำเข้าอาหารต้องรู้! ระบบ CIFER ของจีนมีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ

ในช่วงกลางเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ระบบจดทะเบียนผู้ผลิตอาหารนำเข้าจากต่างประเทศ (CIFER) ซึ่งเป็นระบบออนไลน์ที่ดูแลโดย ศุลกากรจีนผ่านระบบ Single Window ได้มีการอัปเดตสำคัญ 2 รายการ โดยมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้ผลิตอาหารจากต่างประเทศที่ต้องการส่งสินค้าเข้าสู่ตลาดจีน ดังนี้:

ประเด็นสำคัญ

- จีนปรับปรุงระบบ CIFER (เวอร์ชัน 2025) สำหรับการจดทะเบียนผู้ผลิตอาหารจากต่างประเทศ
- ยกเว้นการกรอก HS/CIQ Code สำหรับหมวดสินค้าหลายรายการ
- เพิ่มความเข้มงวดในข้อมูล “ขีดความสามารถในการผลิตจริง” ของโรงงานผู้ผลิต
- ระบบใหม่ช่วยลดเวลา ลดขั้นตอน และเพิ่มความปลอดภัยด้านอาหาร

การอัปเดตครั้งที่ 1 – วันที่ 12 สิงหาคม 2025

ในหมวดหมู่ “อาหารเบ็ดเตล็ด” มีการเพิ่มฟังก์ชันสำหรับจดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนผสมของ **γ-อะมิโนบิวทิริกแอซิด (GABA)** ซึ่งเป็นสารที่นิยมในผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ โดยดำเนินการได้ครอบคลุม: จดทะเบียนผู้ผลิตรายใหม่, แก้ไขข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนแล้ว, ต่ออายุใบรับรอง, ยื่นคำขอยกเลิกหรือระงับ, ยื่นขอการตรวจสอบและปรับปรุงข้อกำหนดใหม่ เป็นต้น

การอัปเดตครั้งที่ 2 – วันที่ 14 สิงหาคม 2025

ตามความต้องการของสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน ระบบ CIFER ได้ปรับปรุงฟังก์ชันเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการผลิตอาหารที่ส่งเข้าประเทศจีน ดังนี้

1. ผู้ผลิตในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ผักและผลิตภัณฑ์จากผัก (ยกเว้นผักสดและผักอบแห้ง, ผลิตภัณฑ์ธัญพืช, ใบชา, ถั่วและเมล็ดพืช, แอลกอฮอล์, เครื่องดื่มและเครื่องดื่มแช่แข็ง, บิสกิต เค้ก ขนมปัง, น้ำตาล (รวมถึงน้ำตาลดิบ น้ำตาลประกอบอาหาร, น้ำตาลนม กลูโคสไซรัป เป็นต้น) ลูกกวาด ช็อกโกแลต เครื่องปรุงรส (ยกเว้นน้ำตาล) เมล็ดกาแฟที่คั่วแล้ว และเมล็ดโกโก้ (ไม่รวมช็อกโกแลต), ผลไม้แปรรูป, อาหารเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เมื่อยื่นคำขอขึ้นทะเบียน หรือขอแก้ไขการขึ้นทะเบียนนำเข้าสินค้าในจีน ให้กรอกข้อความรับรองล่วงหน้าก่อน

2. ผลิตภัณฑ์จากถั่วและเมล็ดพืชต่าง ๆ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มทั่วไปและเครื่องดื่มแช่แข็ง บิสกิต เค้ก ขนมปัง น้ำตาล (รวมถึงน้ำตาลดิบ น้ำตาลทราย แลคโตส น้ำเชื่อม เป็นต้น) ขนมหวาน ช็อกโกแลต (รวมถึงช็อกโกแลต ช็อกโกแลตแทนโกโก้บัตเตอร์ (Compound chocolate) และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง) เครื่องปรุงรส (ไม่รวมถึงน้ำตาล) เมล็ดกาแฟและเมล็ดโกโก้ที่ผ่านการอบและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (ไม่รวมช็อกโกแลต) ผลิตภัณฑ์จากผลไม้ และผลิตภัณฑ์อาหารเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ของผู้ผลิตในต่างประเทศ เมื่อยื่นขอขึ้นทะเบียน หรือแก้ไขข้อมูลการขึ้นทะเบียนสำหรับการนำเข้าสินค้าในจีน ไม่จำเป็นต้องกรอกข้อมูลรายละเอียดผลิตภัณฑ์ที่วางแผนจะส่งเข้าจีน เช่น รหัส HS หรือรหัส CIQ

3. ผู้ผลิตอาหารในต่างประเทศที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในจีนแล้ว สามารถตรวจสอบข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนในจีนของตนเองได้ ผ่านเมนู “การสืบค้นแบบบูรณาการ – ได้รับการขึ้นทะเบียนในจีนแล้ว (Comprehensive Search – Registered in China)”

การปรับปรุงในส่วนนี้ของ ประเภทการผลิต ความสามารถในการผลิต/แปรรูปจริง และเนื้อหาอื่น ๆ ที่ต้องกรอกเพิ่มเติม โปรดดูรายละเอียดในระบบ

บทวิเคราะห์

ด้วยความที่ผู้บริโภคชาวจีนมีความต้องการอาหารมากขึ้นและหลากหลายมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณอาหารนำเข้าทั่วประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจำนวนผู้ประกอบการต่างประเทศที่เข้ามาจับตลาดก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งปัจจุบันมีผู้ผลิตอาหารในต่างประเทศที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับศุลกากรจีนแล้วสูงถึง 93,358 ราย การบริหารจัดการการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตอาหารในต่างประเทศ ถือเป็นกลไกสำคัญของศุลกากรจีนในการคุ้มครองความปลอดภัยของอาหารนำเข้า ซึ่งการดำเนินการขึ้นทะเบียนนี้ (ไม่ว่าจะเป็นการยื่นคำขอโดยบริษัทต่างประเทศ หน่วยงานต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือศุลกากรจีน) ล้วนดำเนินการผ่านระบบ CIFER แบบออนไลน์ทั้งหมด โดยระบบ CIFER ต้องจัดการข้อมูลจำนวนมหาศาลอย่างต่อเนื่อง และสิ่งที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ คือ การที่ระบบ CIFER มีการพัฒนา ปรับปรุง และอัปเดตอย่างต่อเนื่อง อันสร้างความมั่นใจและประโยชน์ให้กับอุตสาหกรรมมาโดยตลอด และล่าสุดนี้ ระบบ CIFER ก็ได้มีการอัปเดตครั้งใหม่อีกระลอก แม้จะอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมที่หลายฝ่ายอยู่ในช่วงวันหยุดก็ตาม แต่การอัปเดตดังกล่าวได้ปรับปรุงประเด็นต่อไปนี้

1. เพิ่มความสะดวกให้ผู้ประกอบการ

การขึ้นทะเบียนหรือแก้ไขข้อมูลของโรงงานผู้ผลิตในหลายประเทศธุรกิจ ไม่จำเป็นต้องกรอกรหัส HS รหัส CIQ หรือข้อมูลรายละเอียดสินค้าที่จะส่งออกไปยังจีนอีกต่อไป ทำให้การกรอกข้อมูลของผู้ประกอบการสะดวกและประหยัดเวลามากขึ้น พูดให้ชัดเจนคือ ไม่ใช่ข้อมูลรหัสเหล่านี้ไม่จำเป็น แต่เป็นเพราะระบบ CIFER ได้ดำเนินการในส่วนงานพื้นฐานนี้แทนแล้ว

2. มุ่งเน้นจุดเสี่ยงสำคัญ

สำหรับข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญ ระบบ CIFER ให้ความสนใจมากขึ้น เช่น กำลังการผลิตของโรงงานในต่างประเทศ การรายงานความสามารถในการผลิต/แปรรูปที่แท้จริง ถือเป็นหนึ่งในข้อกำหนดสำคัญของระบบการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการส่งออกสินค้าไปจีน ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ล่าสุดที่โรงงานผลิตเนื้อสัตว์ปีกในบางประเทศถูกระงับหรือเพิกถอนการขึ้นทะเบียน ก็เกิดจากปัญหาในเรื่องนี้ พูดให้เข้าใจง่าย ๆ ก็เหมือนการไปทานบุฟเฟต์ แต่จ่ายค่าอาหารเพียงคนเดียว แล้วใช้คน ๆ นั้นคอยตักอาหารไปแบ่งให้หลายคนกิน การเสริมสร้างการรายงานและการตรวจสอบกำลังการผลิตของโรงงาน จึงเป็นมาตรการสำคัญเพื่อป้องกันไม่ให้อาหารการนำเข้าไม่สอดคล้องกับกำลังการผลิต รวมถึงป้องกันไม่ให้สินค้าจากโรงงานที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเล็ดลอดเข้ามาได้

3. สะท้อนถึงการที่ศุลกากรจีนเดินหน้าปรับปรุง “การผ่อนคลาย ควบคุม และบริการ” อย่างต่อเนื่อง

การผ่อนคลาย (放): ลดขั้นตอนให้เรียบง่ายขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์/เรื่อง/ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงต่ำ

การควบคุม (管): มุ่งเน้นและควบคุมในจุดที่มีความเสี่ยงสูงหรือจุดสำคัญ

การบริการ (服): บริการและฟังก์ชันของระบบได้รับการพัฒนาและอัปเดตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การผ่านพิธีการศุลกากรสะดวกและ “ไร้รอยต่อ” มากขึ้น

● ศุลกากรจีนเผยปริมาณอาหารนำเข้าไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มสูงขึ้น

เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2568 สำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน (GACC) ได้ประกาศข้อมูลเกี่ยวกับอาหารนำเข้าที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศ ประจำเดือนสิงหาคม 2568 โดยระบุว่า ศุลกากรทั่วประเทศได้ตรวจพบอาหารไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านความปลอดภัยและสุขอนามัย จำนวน 617 ล็อต ซึ่งสินค้าทั้งหมดได้ถูกส่งกลับหรือทำลายตามกฎหมายของจีน

จำนวนอาหารที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานมีเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบทั้งสถิติรายเดือนและรายปี โดยสถาบันวิจัย YouDingTe ระบุว่า มีอาหารที่ไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าประเทศจีนในเดือนสิงหาคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.6 เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคม และเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 104.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา หากเทียบจากแหล่งประเทศต้นทางส่งออก จำนวน 52 ประเทศและภูมิภาค ประเทศเอกวาดอร์มีปริมาณอาหารที่ไม่สามารถส่งเข้าประเทศจีนได้สูงสุด จำนวน 114 ล็อต รองลงมา คือ ญี่ปุ่น 55 ล็อต และสหรัฐอเมริกา 48 ล็อต โดยอาหารที่ไม่สามารถนำเข้าจีนได้ ส่วนใหญ่เป็นอาหารประเภทเนื้อสัตว์และอาหารทะเลที่ขนส่งผ่านห่วงโซ่ความเย็น (Cold Chain) ซึ่งได้รับความสนใจและเข้มงวดเป็นพิเศษ โดยตลอดทั้งเดือนนี้มีอาหารประเภทเนื้อสัตว์และอาหารทะเล จำนวน 292 ล็อต (คิดเป็นร้อยละ 47.3 ของอาหารทั้งหมด) ไม่ได้รับอนุญาตให้นำสินค้าเข้าประเทศจีนได้

เนื้อสัตว์: ปัญหาสัตว์ปีกคางและพบสารใหม่ถูกห้ามใช้ ในช่วงเดือนสิงหาคม ศุลกากรจีนพบเนื้อสัตว์นำเข้าที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 115 ล็อต โดยมีสาเหตุหลัก อาทิ เอกสารไม่ตรงกับสินค้า (30 ล็อต), พบสาร Testosterone (26 ล็อต), และพบสาร Melengestrol Acetate (16 ล็อต), ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ไม่สอดคล้องตามมาตรฐานว่าด้วยความปลอดภัยอาหารของจีน นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุหลักมาจากการไม่ผ่านการตรวจสอบทางประสาทสัมผัสตามข้อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร (7 ล็อต) และตรวจพบสารเมตาบอไลต์ของไนโตรฟูแรนที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร (6 ล็อต) เป็นต้น

แม้ปัญหาจากการตรวจพบสารเทสโทสเตอโรน (Testosterone Propionate) ดูเหมือนจะเป็นสาเหตุหลัก เพราะมีการพบสูงถึง 26 ล็อต แต่ตัวเลขดังกล่าวได้ลดลงสูงถึงร้อยละ 68.2 เมื่อเทียบกับข้อมูลเดือนก่อน อย่างไรก็ตาม สารตกค้างตัวใหม่ที่น่าจับตามองคือ Melengestrol Acetate ซึ่งเกี่ยวข้องกับเนื้อวัวนำเข้าจากสหรัฐฯ ซึ่งมีสูงถึงจำนวน 20 ล็อต

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและกิจการชนบทของจีน เลขที่ 2502 ได้ระบุชัดเจนว่า สาร Melengestrol Acetate เป็นสารต้องห้ามในสัตว์ที่ใช้เป็นอาหาร ขณะที่องค์การอาหารและยาสหรัฐฯ (FDA) จัดให้สาร Melengestrol Acetate เป็นยาสัตว์ที่ถูกกฎหมาย โดยในปี 2567 ได้อนุมัติผลิตภัณฑ์หลายชนิดที่มีสารดังกล่าว ซึ่งถูกจัดอยู่ในกลุ่มยาที่ต้องใช้ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ และใช้ในบางกรณีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้ จีนได้เผยแพร่บัญชียาและสารประกอบต้องห้ามในการใช้กับสัตว์ที่เป็นอาหาร

อาหารทะเล: ปัญหาโรคสัตว์น้ำและเอกสารสินค้าไม่ตรงกับสินค้า เดือนสิงหาคมนี้ ยังพบอาหารทะเลที่ไม่ได้รับอนุญาตนำเข้าจำนวน 177 ล็อต เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 121.2 จากเดือนกรกฎาคม โดยมีสาเหตุหลัก ได้แก่ การตรวจพบโรคสัตว์น้ำ, การใช้โซเดียมเมตาไบซัลไฟต์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน, รวมถึงการพบปรสิตร และเอกสารสินค้าไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ในจำนวนนี้ ปัญหาการตรวจพบโรคสัตว์น้ำ มีสัดส่วนเกือบครึ่งหนึ่ง จำนวนรวมกว่า 85 ล็อต โดยส่งออกมาจากประเทศเอกวาดอร์ อินเดีย และเวเนซุเอลา

ทั้งนี้ ประเด็นปัญหา “เอกสารไม่ตรงกับสินค้า” ยังคงเป็นประเด็นเรื้อรัง โดยประกาศศุลกากรจีนว่าด้วยการจัดการความปลอดภัยอาหารนำเข้า-ส่งออก (ซึ่งมีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2565) ได้กำหนดให้ศุลกากรจีนตรวจสอบประเด็นดังกล่าวอย่างเข้มงวด โดยทำการตรวจสอบ ณ จุดนำเข้าอันครอบคลุมถึงการตรวจสอบหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องของใบรับรอง โดยเฉพาะการตรวจสอบหมายเลขตู้สินค้า หมายเลขซีล เนื้อหาที่ระบุบนบรรจุภัณฑ์ทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนสภาพของสินค้าว่าสอดคล้องกับข้อมูลที่ไต่ถามและเอกสารประกอบหรือไม่

- สำหรับเนื้อสัตว์นำเข้า บรรจุภัณฑ์ต้องแสดงข้อมูลอย่างชัดเจน ทั้งประเทศผู้ผลิต ชื่อสินค้า หมายเลขทะเบียนโรงงานผลิต หมายเลขล็อตการผลิต วันผลิต วันหมดอายุ อุณหภูมิในการเก็บรักษา และต้องระบุชัดเจนว่า “จุดหมายปลายทางคือสาธารณรัฐประชาชนจีน”

- สำหรับผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนำเข้า ก็ต้องมีข้อมูลครบถ้วนเช่นเดียวกัน ตั้งแต่ชื่อวิทยาศาสตร์และการค้า แหล่งการผลิต วิธีการเพาะเลี้ยง/จับ รวมถึงข้อมูลผู้ผลิตและสถานประกอบการทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุปคือ เดือนสิงหาคม 2568 ศุลกากรจีนยังคงเข้มงวดกับการนำเข้าอาหาร โดยเฉพาะกลุ่มเนื้อสัตว์และอาหารทะเล จำนวนล็อตของอาหารนำเข้าที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากทั้งด้านปัญหาสารตกค้าง ยาสัตว์ต้องห้าม โรคสัตว์น้ำ และความไม่ตรงกันของเอกสารสินค้า ซึ่งผู้ประกอบการส่งออกอาหารมาจีนต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานความปลอดภัยของจีน

● เทศกาลเก็บเกี่ยวในจีน จุดประกายพลังการบริโภคเมือง-ชนบทใหม่ ถอดรหัสเศรษฐกิจ “สามเกษตร”

เมื่อพลังการบริโภคของเมืองได้เชื่อมโยงกับกำลังการผลิตของชนบท เทศกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกรจึงไม่เพียงเป็นงานเฉลิมฉลอง แต่ยังกลายเป็นเวทีสำคัญในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริโภคของจีน โดยมีตัวแปรสำคัญอย่างอีคอมเมิร์ซที่ได้ขยายเข้าสู่ชนบท, การผสมผสานระหว่างการเกษตรกับการท่องเที่ยว, และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ช่วยแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรล้วนมีส่วนช่วยแก้ปัญหาให้ชนบทที่ต้องเผชิญกับสินค้าเกษตรที่ขายยากและการบริโภคภายในเมืองที่ขาดแคลนสินค้าคุณภาพ นอกจากการเป็นสะพานช่วยแก้ปัญหาและเติมเต็มความต้องการของทั้ง 2 ฝ่ายนั้น ขณะเดียวกันได้สร้างความสุขจากการเก็บเกี่ยวให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้คนทั้งหลายได้

การเชื่อมโยงการบริโภคเมือง-ชนบท

ภายใต้นโยบายฟื้นฟูชนบทและยุทธศาสตร์การขยายอุปสงค์ภายในประเทศ เทศกาลเก็บเกี่ยวปีนี้มีลักษณะพิเศษคือการประสานพลังเมือง-ชนบทอย่างไม่เคยมีมาก่อน จากข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่าผลผลิตข้าวในฤดูร้อนที่ผ่านมาสูงเป็นอันดับสองในประวัติศาสตร์ และผลผลิตข้าวนาปรังของจีนได้สูงทะลุ 400 กิโลกรัมต่อไร่ ถือเป็นฐานวัตถุดิบสำคัญและหลักประกันของการบริโภค

มณฑลเจียงซู ได้เป็นเวทีหลักที่ได้กำหนด “การส่งเสริมการบริโภคร่วมของชาวเมืองและชนบท” ให้เป็นเป้าหมายสำคัญ โดยงานเทศกาลที่เมืองฮว่าโจวทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ผลิตกับศูนย์การค้า สร้างการจับคู่ที่แม่นยำระหว่าง “อุปทานในชนบท” และ “ความต้องการในเมือง”

อีคอมเมิร์ซ: หน้าต่างดิจิทัลของสินค้าเกษตร

กิจกรรม “สินค้าเกษตรพรีเมียม” ของมณฑลเจียงซู ได้เป็นตัวอย่างการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลอย่างแท้จริง มีการไลฟ์สดสินค้าเกษตรและมีแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซช่วยกันรวบรวมสินค้าท้องถิ่น เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลและขนมท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้ายอดนิยมในโลกออนไลน์

ข้อมูลจาก JD.com ระบุว่า ระหว่างช่วงเทศกาลเก็บเกี่ยว ยอดซื้อเฉลี่ยต่อคำสั่งซื้อสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 23 สะท้อนถึงพลังของช่องทางดิจิทัลในการสร้าง “มูลค่าแบรนด์” ขณะเดียวกัน เมืองฮว่าโจวยังทดลองนำ “ส้มโอแดง” มาทำเปียร์ อันเป็นตัวอย่างการแปรรูปเชิงลึกที่ขับเคลื่อนด้วยผู้บริโภค

การผสมผสานเกษตรกับการท่องเที่ยว: เพิ่มคุณค่าทางเศรษฐกิจ

ที่เขตหมินหัง นครเซี่ยงไฮ้ เทศกาลเก็บเกี่ยวถูกบรรจุไว้ในงาน “ฤดูกาลแห่งชีวิตที่งดงาม” โดยมีการแสดงผลงานการเกษตรสมัยใหม่ที่ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ ผสมผสานร่วมกับการนำมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ระเบียบกว้างอัน ให้อยู่ในรูปแบบ

กิจกรรมสนับสนุนการบริโภค ซึ่งส่งผลให้สินค้าเกษตรมีคุณค่าทางอารมณ์มากกว่าคุณค่าทางอรรถประโยชน์

การเชื่อมโยงระหว่างการเกษตรและการท่องเที่ยว ส่งผลให้ยอดขายสินค้าเกษตรมียอดขายเพิ่มสูงขึ้นกว่าร้อยละ 40 และนี่คือโมเดล “การบริโภคเชิงประสบการณ์” ที่ไม่เพียงดึงดูดผู้บริโภคในเมือง แต่ยังผลักดันการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่ความเป็นส่วนบุคคลเชิงประสบการณ์มากขึ้น

การแปรรูปเชิงลึก: พลังใหม่ของการลงทุน

ความนิยมของขนมทานเล่นท้องถิ่นและอาหารทะเลของเมืองฮัวโจว สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่สอดคล้องกันระหว่าง “การยกระดับการบริโภคในเมือง” และ “การต่อยอดห่วงโซ่การผลิตในชนบท” ความต้องการอาหารที่สำเร็จรูปที่ดีต่อสุขภาพของชาวเมือง จับคู่กับ การสร้างมูลค่าเพิ่มในชนบท ได้อย่างลงตัว

ตัวอย่างเช่นในเขตไท่เตียน กรุงปักกิ่ง ได้มีการนำเสนอหุ่นยนต์เกษตรและเครื่องจักรอัจฉริยะ พร้อมออกนโยบายสนับสนุนการซื้อเครื่องจักรเกษตร สัญญาณเหล่านี้บ่งบอกถึงการเปลี่ยนผ่านสู่การแปรรูปอาหารแบบอัจฉริยะ ซึ่งการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้นั้นได้ทำให้กระบวนการผลิตทางการเกษตรทั้งสายน้ำมีความยั่งยืนกว่าการพึ่งพาการอุดหนุน/การบริโภคของผู้คนเพียงอย่างเดียว

จากเทศกาลสู่กลไกระยะยาว: เชื่อมการผลิตและบริโภคของเมือง-ชนบท

บทเรียนจากเทศกาลเก็บเกี่ยว คือ การเชื่อมโยงเมือง-ชนบทไม่ควรหยุดอยู่แค่การจัดงานเฉลิมฉลอง หรือการตลาดเฉพาะในช่วงเทศกาล มณฑลกว่างตุงเป็นอีกตัวอย่างที่ดีที่ได้เริ่มโครงการ “หนึ่งร้อยอำเภอ หนึ่งพันเมือง หนึ่งหมื่นหมู่บ้าน” เพื่อสร้างกลไกระยะยาว ส่วนที่เมืองจีหนาน มณฑลซานตง มีการรวมตัวของผู้ผลิตทางการเกษตรกว่า 244 แห่ง ก่อตั้งพันธมิตรด้านอุปทานและการขาย

เมื่อโครงสร้างโลจิสติกส์ห่วงโซ่ความเย็นได้รับการพัฒนา และทักษะดิจิทัลของเกษตรกรได้ถูกยกระดับผ่านการแข่งขันระดับชาติผ่านโมเดล “รัฐบาลสร้างเวที-เอกชนขับเคลื่อน-เกษตรกรมีส่วนร่วม” จะสามารถเปลี่ยนช่วงเวลาแห่งการเฉลิมฉลอง ให้กลายเป็นพลังการบริโภคที่ขับเคลื่อนไปอย่างยั่งยืน

เทศกาลเก็บเกี่ยวปี 2568 แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาเศรษฐกิจ “สามเกษตร” ของจีน ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ผลผลิตทางการเกษตร แต่เป็นการสร้างระบบบริโภคที่เมืองและชนบทเชื่อมโยงกันอย่างยั่งยืน เมื่ออุปสงค์และอุปทานจับคู่กันได้อย่างลงตัว ความสุขจากการเก็บเกี่ยวก็จะไม่ใช่เพียงภาพของฤดูกาลในท้องถิ่น แต่จะกลายเป็นสีสันถาวรในชีวิตประจำวัน และเป็นพลังใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศที่เข้มแข็งและยั่งยืน

● 70 ปีเขตปกครองตนเองซินเจียง: จากความมั่นคงสู่ความทันสมัย – เกษตรอัจฉริยะ จุดหมายใหม่ของการพัฒนา

เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2568 เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ได้จัดงานฉลองครบรอบ 70 ปีอย่างยิ่งใหญ่ ณ หอประชุมประชาชนซินเจียง โดยมีประธานาธิบดี สีจิ้นผิง เลขาธิการใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีนและประธานคณะกรรมการทหารกลางเข้าร่วมงาน พิธีนี้ ไม่เพียงเป็นสัญลักษณ์ของการสร้างความเป็นเอกภาพทางชาติพันธุ์ แต่ยังเป็นสัญญาณยืนยันความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของซินเจียงในภาพรวมของประเทศจีนสมัยใหม่ โดยคำปราศรัยของประธานาธิบดี สีจิ้นผิง มาเป็นแรงบันดาลใจ เดินหน้าสานต่อความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การแพทย์ และวัฒนธรรมเพื่อช่วยผลักดันซินเจียงให้เข้าสู่ยุคสมัยใหม่

นอกจากความสำคัญทางการเมืองและสังคมแล้ว ซินเจียงยังถือเป็นหัวใจของ “ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหาร” ของจีน ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เขตปกครองตนเองพิเศษชางจี (昌吉州) ได้ก้าวขึ้นมาเป็นพื้นที่ต้นแบบด้านเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย “เอกสารหมายเลข 1 ของรัฐบาลกลาง” ที่มุ่งเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และการบริหารจัดการข้อมูลเข้าสู่ภาคเกษตรกรรม การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างนี้ได้พลิกโฉมการผลิตทางการเกษตรอย่างสิ้นเชิง

เทคโนโลยีที่ใช้ในภาคเกษตรของซินเจียงมีความล้ำสมัยและครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การหว่านเมล็ดด้วยรถที่ติดตั้งระบบนำทาง BeiDou ซึ่งแม่นยำราวกับใช้ไม้บรรทัด ไปจนถึงระบบชลประทานอัจฉริยะที่ใช้เซนเซอร์วัดความชื้นในดิน ช่วยประหยัดน้ำได้กว่า 40 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ เครื่องเก็บฝ้ายที่สามารถเก็บ บีบอัด และขนส่งได้โดยไม่ต้องใช้แรงงานคน ตลอดจนระบบตรวจสอบโรคพืชและแมลงศัตรูแบบเรียลไทม์ที่ทำงานเหมือนยามเฝ้าไร่ ผลลัพธ์ที่ได้ชัดเจน เช่น ข้าวสาลีในช่วงฤดูหนาวให้ผลผลิตสูงสุดถึง 840 กิโลกรัมต่อไร่ และข้าวโพดกั่วให้ผลผลิตสูงถึง 1 ตันต่อไร่ และคาดว่าผลผลิตธัญพืชและฝ้ายหลักจะเพิ่มขึ้น 8% ส่งผลให้ประหยัดต้นทุนเฉลี่ยและเพิ่มรายได้มากกว่า 150 หยวนต่อหมู่

ความก้าวหน้าดังกล่าวยังสะท้อนผ่านโครงการต้นแบบอย่างฟาร์มอัจฉริยะหุยเออร์ (慧尔) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่กว่า 2,600 ไร่ ได้มีการติดตั้งศูนย์ควบคุมอัจฉริยะครบวงจร และสามารถบริหารจัดการผ่านแอปพลิเคชันบนมือถือ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเกษตรในพื้นที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดตั้งพื้นที่เกษตรที่ได้มาตรฐานรวมกว่า 5.3 ล้านไร่ มีการส่งเสริมเทคโนโลยีน้ำและปุ๋ยแบบบูรณาการ ครอบคลุมพื้นที่กว่า 3.8 ล้านไร่ และใช้โดรนทางการเกษตรกว่า 2,500 เครื่อง พร้อมระบบนำทางดาวเทียมเกือบ 9,000 ชุด ทำให้ระดับการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรสูงถึงร้อยละ 98.55 และในขณะเดียวกัน เกษตรกรผู้ปลูกพืชผักและผู้เลี้ยงสัตว์กว่า 20,000 คนล้วนได้รับการฝึกอบรมในศูนย์ดิจิทัลการเกษตร ซึ่งสามารถช่วยยกระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรให้กับเกษตรกร โดยปัจจุบันสามารถ “ใช้มือถือทำอะไร” ได้จริง

สิ่งที่น่าสนใจคือ นโยบายของรัฐบาลกลางจีน ที่ชื่อเหยวเจียง (援疆) มีความหมายว่าการสนับสนุน/การช่วยเหลือซินเจียง มอบหมายให้มณฑล เมือง หรือหน่วยงานต่างๆ ของจีนแผ่นดินใหญ่ เข้าไปช่วยเหลือซินเจียงในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ: การลงทุน ในโครงสร้างพื้นฐาน การเกษตร และอุตสาหกรรม, การศึกษา: ส่งครูและบุคลากรไปช่วยสอน แลกเปลี่ยนทรัพยากรการเรียนรู้, การแพทย์: ส่งแพทย์และทีมสาธารณสุขไปประจำการในโรงพยาบาลซินเจียง, วัฒนธรรมและสังคม: สนับสนุนโครงการที่ช่วยสร้างเอกภาพ และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างชนเผ่า, บุคลากรและเทคโนโลยี: ส่งเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญ เข้าไปทำงานเป็นช่วงระยะเวลา และจากการสนับสนุนต่างๆ จากพื้นที่อื่นเหล่านี้ ได้พัฒนาไปไกลกว่าการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และได้ขยายตัวไปสู่การยกระดับ อุตสาหกรรมเกษตรด้วย ตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่จากฝูเจี้ยนได้ช่วยเน้นย้ำว่า การพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องคือหัวใจ ของการตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของซินเจียง โดยยึดแนวคิด “สิ่งที่ข้างจีต้องการ สิ่งที่ฝูเจี้ยนทำได้” มาขับเคลื่อน ผ่าน การลงทุนในเครื่องจักรกล การฝึกอบรมแรงงาน และการสร้างเครือข่ายตลาด ซึ่งความร่วมมือในลักษณะนี้ทำให้งานฉลอง 70 ปี ของซินเจียงไม่ใช่เพียงพิธีการเชิงสัญลักษณ์ แต่กลายเป็นเวทีประกาศยุทธศาสตร์คู่ขนาน ระหว่างการสร้างเอกภาพชาติพันธุ์ และการสร้างซินเจียงให้เป็นฐานการผลิตเกษตรสมัยใหม่

เพราะเหตุนี้ ซินเจียงจึงกลายเป็นเสาหลักของยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหารของจีน ด้วยทรัพยากรดินและน้ำที่อุดมสมบูรณ์ จากเทือกเขาเทียนชาน (天山) การใช้เกษตรอัจฉริยะทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดต้นทุน และทำให้ซินเจียงมีบทบาท สำคัญยิ่งขึ้นต่อการเลี้ยงดูประชากรจีนหลายร้อยล้านคน นอกจากนี้ ความร่วมมือเหยวเจียงจากฝูเจี้ยน ได้ช่วยเหลือซินเจียงในมิติ ทางสังคมด้วยเช่นกันในรูปแบบการนำเอานวัตกรรม เทคโนโลยี และเงินทุนเข้ามาสนับสนุน ช่วยให้ซินเจียงก้าวสู่สังคมเกษตรดิจิทัล เต็มรูปแบบ

ผลลัพธ์จากการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจและสังคมในซินเจียงสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เกษตรกรจำนวนมาก มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดภาระการว่างงานและภาระทางสังคมได้ พร้อมทั้งยังเปิดโอกาสไปสู่กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น การพัฒนาหมู่บ้านเกษตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวแบบผสมผสานกับวัฒนธรรม และบริการโฮมสเตย์ สิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบบูรณาการ เกษตร-อุตสาหกรรม-บริการ ส่งเสริมให้ซินเจียงมีความหลากหลายและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ มากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การฉลองครบรอบ 70 ปีของเขตปกครองตนเองซินเจียงไม่ใช่เพียงการรำลึกถึงประวัติศาสตร์ แต่สะท้อนถึง การผสมผสานเป้าหมายด้านเอกภาพชาติพันธุ์ ความมั่นคง และการพัฒนาสมัยใหม่ ในบริบทนี้ เกษตรอัจฉริยะของข้างจีได้กลายเป็นหัวใจ สำคัญที่ช่วยพลิกโฉมซินเจียงจาก “ไร่พึ่งพาธรรมชาติ” สู่ “ไร่อัจฉริยะที่คิดเป็น” และยังสอดคล้องกับความร่วมมือเหยวเจียงจากมณฑล ฝูเจี้ยน ที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านบุคลากร เงินทุน และเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ซินเจียงยุคใหม่จึงไม่ใช่เพียงพื้นที่ชายแดน ห่างไกล แต่เป็นเวทีสำคัญที่จีนใช้พิสูจน์และนำเสนอโมเดลการพัฒนาสมัยใหม่แบบจีน (中国式现代化) ในภาคเกษตรและเศรษฐกิจ โดยรวม

● ถั่วแมคคาเดเมียจากเมียนมา ได้รับอนุญาตเข้าสู่ตลาดจีนอย่างเป็นทางการ

เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2568 สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (General Administration of Customs of the People's Republic of China: GACC) ได้ประกาศเลขที่ 188 เรื่อง “ข้อกำหนดด้านการตรวจสอบกักกันและสุขอนามัยพืชสำหรับการ นำเข้าถั่วแมคคาเดเมียจากเมียนมา” ซึ่งนับเป็นการเปิดตลาดจีนให้กับสินค้าถั่วแมคคาเดเมียของเมียนมาอย่างเป็นทางการ

พื้นที่เพาะปลูกและการผลิตในเมียนมา

ถั่วแมคคาเดเมีย (*Macadamia integrifolia*) ของเมียนมาปลูกมากที่สุดในรัฐฉาน รองลงมาคือรัฐคะฉิ่น รัฐชิน และเขตมณฑลพะเย่ย์ รวมพื้นที่กว่า 12,000 เฮกตาร์ (ประมาณ 30,300 ไร่) โดยเฉพาะในเขตยวอันกัน (Ywangan) ของรัฐฉานที่มีการเก็บเกี่ยวปีละสองครั้ง (ฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วง) ผลผลิตที่อนุญาตให้นำเข้า ต้องเป็นถั่วทั้งเปลือกที่กินได้ ผ่านกระบวนการกะเทาะ อบแห้ง และคัดแยก ในเมียนมา

กรอบกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ประกาศดังกล่าวอ้างอิงกฎหมายและมาตรการของจีนหลายฉบับ เช่น

- กฎหมายความปลอดภัยอาหารและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
- กฎหมายกักกันสัตว์และพืชนำเข้า-ส่งออก
- กฎหมายตรวจสอบสินค้านำเข้า-ส่งออก
- มาตรการบริหารความปลอดภัยอาหารนำเข้า-ส่งออก
- พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดด้านการตรวจสอบ กักกัน และสุขอนามัยพืชสำหรับถั่วแมคคาเดเมียเมียนมา ซึ่งจีนและเมียนมาลงนาม

ร่วมกันเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2568

ข้อกำหนดด้านการกักกันและความปลอดภัย ถั่วแมคคาเดเมียที่ส่งออกมายังจีนจะต้องปราศจากศัตรูพืชกักกัน 4 ชนิด ได้แก่

1. ตัวงคาปร้า หรือตัวงอิฐ (*Trogoderma granarium*)

2. ขี้ไก่ย่าน (Mikania micrantha)
3. หญ้าสนกระจับ (Cenchrus echinatus)
4. สาบเสือ (Chromolaena odorata)

ถ้าแมคคาเดเมียต้องผ่านการอบแห้งด้วยเตาอบหรือเครื่องอบ ไม่อนุญาตให้มีแมลงมีชีวิตหรือสิ่งปนเปื้อนอื่นๆ และต้องคัดออก ถั่วแตกหักหรือขึ้นรา เศษเปลือก และเมล็ดวัชพืชทั้งหมด

เงื่อนไขต่อสถานประกอบการและวัตถุดิบ กระทรวงเกษตร ปศุสัตว์ และการชลประทานของเมียนมา จะดำเนินการ ดังนี้

- ตรวจสอบและรับรองฟาร์มและโรงงานแปรรูปที่ได้มาตรฐาน ก่อนเสนอรายชื่อให้ GACC ดำเนินการขึ้นทะเบียน
- ยืนยันว่าถั่วแมคคาเดเมียที่ส่งออกมีแหล่งที่มาจากสวนที่ผ่านการรับรองและมีการขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้อง
- กำกับดูแลทุกขั้นตอนตั้งแต่การปลูก การผลิต การแปรรูป การเก็บรักษา ไปจนถึงการขนส่งและการส่งออก เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากจุลินทรีย์หรือสารอันตราย

ข้อกำหนดด้านบรรจุภัณฑ์และการขนส่ง

- ต้องใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ
- ทุกหีบห่อจะต้องมีฉลากภาษาจีนหรืออังกฤษ ระบุข้อความว่า “本产品输往中华人民共和国/ This product is exported to the People's Republic of China”

• ฉลากยังต้องระบุถิ่นกำเนิด ชื่อและรหัสทะเบียนโรงงานผู้ผลิตในจีน ตลอดจนชื่อและที่อยู่ของผู้ส่งออก เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

• ยานพาหนะที่ใช้ขนส่งต้องผ่านการตรวจสอบจากทางการเมียนมาก่อนการส่งออก ไม่อนุญาตให้มีวัชพืช ดิน ซากพืช หรือแมลงมีชีวิตปะปน

การตรวจสอบและการรับรอง

ก่อนการส่งออก ทางกรมเมียนมาต้องออกใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ระบุรายละเอียดโรงงานและรหัสทะเบียน พร้อมข้อความรับรองว่าถั่วแมคคาเดเมียปลอดจากศัตรูพืชที่จีนกำหนดเมื่อสินค้าถึงด่านนำเข้าของจีน ศุลกากรจีนจะตรวจสอบหากผ่านเกณฑ์จะอนุญาตให้นำเข้า แต่หากไม่ผ่าน จะถูกจัดการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของจีน

บทสรุป

การที่จีนเปิดตลาดให้ถั่วแมคคาเดเมียเมียนมาครั้งนี้ ไม่เพียงเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจครั้งสำคัญของผู้ประกอบการเมียนมา แต่ยังสะท้อนถึงความร่วมมือที่ลึกซึ้งด้านการค้าเกษตรระหว่างสองประเทศ การออกข้อกำหนดอย่างละเอียดทั้งด้านกฎหมาย ความปลอดภัย และกักกันพืช เป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภคชาวจีน และกระตุ้นให้ภาคเกษตรเมียนมาปรับตัวสู่มาตรฐานสากลในระยะยาว

- “อะโวคาโด” จะเป็น “พืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่” ของไทย เกษตรกรไทยเห็นโอกาสอะไรจาก “อะโวคาโดสายพันธุ์ใหม่” ของกวางซีที่ได้ถูกตก ผลโต

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครหนานหนิง รายงานว่า อะโวคาโดถูกยกให้เป็น “ทองคำสีเขียว” เพราะอุดมไปด้วยสารอาหารและเป็นที่ยอมรับในหมู่คนรักสุขภาพ ปัจจุบันจีนสามารถปลูกได้จำกัดในยูนนาน กว่างซี และไห่หนาน โดยผลผลิตในประเทศยังไม่พอความต้องการ จีนจึงก้าวขึ้นเป็นผู้นำเข้าอะโวคาโดรายใหญ่ที่สุดในเอเชีย ปี 2567 นำเข้าเกือบ 49,000 ตัน มูลค่า 1,061 ล้านบาท ส่วนใหญ่มาจากเปรู ปัญหาการปลูกในจีนคือพันธุ์จำกัด (นิยมแฮส) และให้ผลผลิตต่ำ

ล่าสุดสถาบันเกษตรศาสตร์กึ่งเขตร้อนกวางซีประสบความสำเร็จพัฒนาพันธุ์ใหม่ “จือจิน” และ “เลิงหลง” ซึ่งขึ้นทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่แล้ว จุดเด่นคือให้ผลผลิตสูง (60–75 กก./ต้น มากกว่าแฮสหลายเท่า) ออกผลนอกฤดูกลาง ช่วยเติมเต็มตลาดช่วงขาดแคลน และผลมีขนาดใหญ่ 500 - 750 กรัม เมล็ดเล็ก เนื้อนุ่ม ขณะนี้มีการส่งเสริมปลูกในหลายพื้นที่ของกวางซีและเริ่มได้รับการตอบรับดีจากตลาด ราคาขาย 10 - 12 หยวน/กก.

ส่วนไทย แม้มีการส่งเสริมปลูกอะโวคาโดเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ แต่ยังเจอปัญหาคุณภาพไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จึงต้องพึ่งนำเข้า และอาจถูกกีดกันจากการแข่งขันในอนาคต จำเป็นต้องพัฒนาสายพันธุ์ ยกระดับคุณภาพ และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เช่น สมูทตี น้ำมันสกัด แยม ขนม หรือเครื่องสำอาง เพื่อสร้างโอกาสให้กับอะโวคาโดไทย

- กระทรวงเกษตรฯ ไทยกับศุลกากรจีนตกลงเพิ่มด่านสำหรับการนำเข้า-ส่งออกผลไม้ไทย-จีนผ่านประเทศที่สาม ส่งผลให้มณฑลยูนนานมีด่านนำเข้าผลไม้ไทยมากที่สุด เพิ่มโอกาสผลไม้ไทยบุกตลาดจีน

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง รายงานว่า เมื่อวันที่ 1 ก.ย. 2568 ไทยและจีนได้บรรลุข้อตกลงปรับปรุง “พิธีสารการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออก-นำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สาม” โดยเพิ่มด่านฝั่งไทย 3 แห่ง ได้แก่ ด่านทุ่งช้าง (น่าน) ด่านบ้านฮวก (พะเยา) และด่านภูถู่ (อุตรดิตถ์) และเพิ่มด่านฝั่งจีนอีก 2 แห่ง ได้แก่ ด่านเหมิงคัง (ผ่านลาว) และด่านต้าลั่ว (ผ่านเมียนมา)

ในมณฑลยูนนาน การปรับปรุงครั้งนี้ทำให้ มณฑลยูนนานกลายเป็นมณฑลที่มีด่านนำเข้าผลไม้ไทยมากที่สุดในจีน รวม 9 ด่าน ครอบคลุมเส้นทางบก อากาศ ราง และน้ำ อาทิ ด่านโมฮาน ด่านรถไฟโมฮาน ด่านเหอโจว ด่านเทียนเป่า ด่านท่าอากาศยานคุนหมิง และท่าเรือกวนเหล่ย์

ที่ผ่านมา การขนส่งผลไม้ไทยไปจีนต้องอาศัยเส้นทางผ่านประเทศที่สาม (ลาว เวียดนาม เมียนมา) เพื่อเข้าสู่จีน ซึ่งมีข้อดีคือเร็วกว่าเรือและถูกกว่าอากาศ แต่เคยประสบปัญหาคอขวดบริเวณด่าน ทำให้สินค้าติดค้างและเสี่ยงเสียหาย การเพิ่มด่านครั้งนี้จึงช่วยกระจายเส้นทาง ลดความแออัด รักษาคุณภาพผลไม้ และเพิ่มความยืดหยุ่น หากด่านใดมีปัญหาสามารถเปลี่ยนเส้นทางได้ทันที จีนยังคงเป็นตลาดนำเข้าผลไม้ไทยอันดับหนึ่ง ปี 2567 ไทยส่งออกผลไม้สดไปจีนมูลค่ากว่า 180,000 ล้านบาท การขยายด่านครั้งนี้จึงถือเป็นโอกาสสำคัญในการเสริมศักยภาพการแข่งขัน และเพิ่มการเข้าถึงผู้บริโภคจีนในภูมิภาคต่าง ๆ ได้มากขึ้น

- **มณฑลยูนนานส่งออกเครื่องจักรการเกษตรเพิ่มขึ้น 109.5% ในช่วงครึ่งแรกของปี 2568**

สำนักงานศุลกากรนครฉางซาเปิดเผยว่า ในช่วงครึ่งแรกของปี 2568 มณฑลยูนนานส่งออกเครื่องจักรการเกษตรรวมมูลค่า 420 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 109.5 มูลค่าที่สำคัญ ได้แก่ เยอรมนี อินเดีย และอินโดนีเซีย โดยมณฑลยูนนานส่งออกเครื่องจักรการเกษตรไปยังเยอรมนี 110 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นถึง 130 เท่า มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 24.9 ของมูลค่าการส่งออกเครื่องจักรการเกษตรทั้งหมดของมณฑล ส่วนการส่งออกเครื่องจักรการเกษตรไปยังอินเดียเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 10.8 ของมูลค่าการส่งออกเครื่องจักรการเกษตรทั้งหมดของมณฑล และการส่งออกไปยังอินโดนีเซียมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 64.2 ส่วนเมืองที่มีการส่งออกเครื่องจักรการเกษตรมากที่สุดของมณฑลยูนนาน คือ นครฉางซา และเมืองโหลวตี้ โดยนครฉางซาส่งออกเครื่องจักรการเกษตร 260 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 241.4 มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกเครื่องจักรการเกษตรทั้งหมดของมณฑล ส่วนเมืองโหลวตี้ส่งออกเครื่องจักรการเกษตร 100 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.4 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 24.7 ของมูลค่าการส่งออกเครื่องจักรการเกษตรทั้งหมดของมณฑล ในภาพรวม การส่งออกเครื่องจักรการเกษตรของมณฑลยูนนานมีลักษณะเชิงบวกในหลายด้าน เช่น มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง การขยายตลาดการส่งออกเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพโครงสร้างผลิตภัณฑ์และแนวโน้มการพัฒนาที่ดี ขณะเดียวกัน การส่งออกเครื่องจักรการเกษตรของมณฑลยูนนานเติบโตด้วยดี ทั้งประเภทเครื่องจักรการเกษตรแบบดั้งเดิมและแบบพิเศษ ยกตัวอย่างเช่น เครื่องตัดหญ้าแบบใช้มอเตอร์สำหรับสนามหญ้า สวนสาธารณะหรือสนามกีฬา มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1238.8 กลายเป็น “ม้ามิด” สำหรับการส่งออกในส่วนเครื่องจักรเพื่อการแปรรูปและผลิตยาสูบเพิ่มขึ้นร้อยละ 273.7

- **มณฑลกุ้ยโจวยกระดับอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้ป่า ต้นมูลค่าการผลิตแต่ละระดับหมื่นล้านหยวน**

หลายปีที่ผ่านมา มณฑลกุ้ยโจวมุ่งส่งเสริมอุตสาหกรรมช็อกโกแลต (Roxburgh Rose) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งช็อกโกแลตเป็นผลไม้ป่าที่ได้รับการขนานนามว่า “ราชาแห่งวิตามินซี” มีสรรพคุณเพิ่มภูมิคุ้มกันและต่อต้านสารอนุมูลอิสระ จนปัจจุบัน มณฑลกุ้ยโจวมีพื้นที่ปลูกช็อกโกแลตรวม 1.52 ล้านหมู่ (633,333 ไร่) และมีมูลค่าการผลิตแต่ละระดับหมื่นล้านหยวนแล้ว พื้นที่เพาะปลูก กำลังการผลิตและการแปรรูปรวมถึงประเภทสินค้าล้วนมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 90 ของทั้งประเทศ ส่งผลให้มณฑลกุ้ยโจวกลายเป็นแหล่งอุตสาหกรรมช็อกโกแลตที่มีชื่อเสียงของจีน ด้วยสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีข้อได้เปรียบของมณฑลกุ้ยโจว ผนวกกับการพัฒนาและการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดี อุตสาหกรรมช็อกโกแลตของมณฑลจึงได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีความโดดเด่น 3 ด้าน ได้แก่ มีความทันสมัย เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถเพิ่มพูนรายได้ให้กับเกษตรกร นับเป็นอีกหนึ่งความสำเร็จภายใต้นโยบายการบรรเทาความยากจนและการฟื้นฟูชนบทของมณฑลกุ้ยโจว ปัจจุบัน มณฑลกุ้ยโจวมีแหล่งเพาะปลูกช็อกโกแลตที่สำคัญ ได้แก่ เมืองลิ่วผานซู๋ เมืองอานซุ่น เมืองปี้เจีย และเมืองเฉียนหนาน รวมถึงคลัสเตอร์อุตสาหกรรมสำคัญใน 15 อำเภอ เช่น ผานโจว ซู๋เฉิง หลงหลี่ และกู่ต้ง

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมช็อกโกแลตของมณฑลกุ้ยโจวยังได้รับการพัฒนาทั้งระบบห่วงโซ่อุตสาหกรรมตั้งแต่การเพาะปลูก การวิจัย การแปรรูป การสร้างแบรนด์ และการจำหน่าย ปัจจุบัน มณฑลกุ้ยโจวมีบริษัทดำเนินงานเกี่ยวกับช็อกโกแลตที่จดทะเบียนแล้ว 737 ราย และล่าสุดเมื่อช่วงเดือนมิถุนายน 2568 ช็อกโกแลตของมณฑลกุ้ยโจวได้รับการคัดเลือกให้อยู่ในรายชื่ออุตสาหกรรมอาหารท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นระดับประเทศ เช่นเดียวกับสุราขาวและผลิตภัณฑ์พริกที่มีชื่อเสียงของมณฑลกุ้ยโจว ซึ่งได้รับการประกาศโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติจีน

5. การดำเนินงานสำคัญของสำนักงาน

- สปช.ปักกิ่ง เข้าร่วมจัดงาน Henan-Thailand Cultural and Tourism week ซึ่งจัดโดย ททท. ร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยววัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเหอหนานเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรไทย ต่อยอดคุณภาพ มาตรฐาน และเอกลักษณ์ของสินค้าไทยให้แตกต่างจากคู่แข่ง

- สปช.ปักกิ่ง ประสาน MARA เพื่อนำส่งหนังสือเชิญเข้าร่วมการประชุมออนไลน์ เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับงาน CATF ที่ MARA เชิญเป็น Guest Country of Honor

- สปช.ปักกิ่ง จัดทำรายงานสถานการณ์และราคาผลไม้ขายส่งจากตลาดซินฟาตี้ และราคาขายปลีกจากร้านค้าซูเปอร์มาร์เก็ต/ออนไลน์ในกรุงปักกิ่ง ระหว่างวันที่ 1 - 30 กันยายน 2568 โดยเฉพาะทุเรียน มะพร้าว ลำไย พร้อมจัดทำข้อสังเกตต่อสถานการณ์และพฤติกรรมผู้บริโภคชาวจีน
- สปช.ปักกิ่ง จัดทำรายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรในจีน (Situation Report) ประจำเดือนกันยายน 2568

กรมวิชาการเกษตร

- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่กรมวิชาการเกษตร แจ้งคืนคุณสมบัติการส่งออกไปจีนอีกครั้งสำหรับโรงคัดบรรจุและสวนผลไม้ของไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่กรมวิชาการเกษตร ขอนำส่งทะเบียนบัญชีรายชื่อผู้ประกอบการผลิตในต่างประเทศเพื่อการนำเข้าพืชและผลิตภัณฑ์จากพืช
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน กรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC ขอให้ฝ่ายไทยตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบการที่ยื่นขึ้นทะเบียนผู้ผลิตอาหารในระบบ CIFER
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่ กรมวิชาการเกษตร แจ้งผลการดำเนินการปัญหาความปลอดภัยอาหารในผลไม้สดส่งออกจากไทยไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดของสาธารณรัฐประชาชนจีน
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน กรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC ขอให้ฝ่ายไทยตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบการที่ยื่นขึ้นทะเบียนผู้ผลิตอาหารในระบบ CIFER ครั้งที่ 2
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน กรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC ขอให้ฝ่ายไทยตรวจสอบและยืนยันประเภทของผู้ประกอบการมันสำปะหลังของไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่กรมวิชาการเกษตรขอส่งเอกสารเพิ่มเติมห้องปฏิบัติการทดสอบที่กรมวิชาการเกษตรยอมรับความสามารถในการทดสอบ Basic Yellow 2 ในทุเรียนผลสดเพื่อการส่งออกจากไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่ กรมวิชาการเกษตร แจ้งคืนคุณสมบัติการส่งออกไปจีนอีกครั้งสำหรับโรงคัดบรรจุและสวนผลไม้ของไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน กรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC แจ้งเตือนการตรวจพบปัญหาผลไม้ส่งออกจีนของไทยไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน ครั้งที่ 20/2568
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่กรมวิชาการเกษตร ขอแจ้งไประณัยอิเล็กทรอนิกส์ของด่านตรวจพืช และกำหนดการเปิดให้บริการของด่านทุ้งช้าง ด่านภูคุดและด่านบ้านฮวก ให้เป็นด่านนำเข้าและส่งออกผลไม้ระหว่างไทยและจีนตามพิธีสาร

กรมปศุสัตว์

- สปช.ปักกิ่ง ประสาน กรมปศุสัตว์ เรื่อง GACC ประกาศปรับปรุงตารางการระงับการนำเข้าสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่มีแหล่งที่มาจากประเทศหรือภูมิภาคที่มีการระบาดของโรคสัตว์ ฉบับล่าสุดเดือนเมษายน 2568
- สปช.ปักกิ่ง ประสานกรมปศุสัตว์และกรมประมง เรื่อง GACC แจ้งตรวจพบสัตว์มีชีวิตที่เป็นสิ่งต้องห้ามนำเข้าประเทศในสัมภาระของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่กรมปศุสัตว์ติดตามผลการพิจารณาการขอขึ้นทะเบียนโรงงานเพื่อการส่งออกกุ้งนกและผลิตภัณฑ์จากไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่กรมปศุสัตว์นำส่งรายงานการแก้ไขข้อบกพร่องของ 10 บริษัทที่ได้รับการตรวจประเมินจาก GACC

กรมประมง

- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือ กรมประมง ขอเสนอร่างแก้ไขพิธีสารด้านการกักกันและสุขอนามัยสำหรับสัตว์น้ำที่ใช้เป็นอาหาร เพื่อการส่งออกจากประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่ กรมประมง นำส่งเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการแปรรูปและการควบคุมคุณภาพเนื้อจระเข้แห้ง
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน กรมประมง เรื่อง GACC ขอให้ยืนยันวิธีการผลิตสินค้าประมงที่ได้รับอนุญาตการค้าจากจีนของไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่กรมประมงนำส่งหนังสือการขึ้นทะเบียนรายชื่อสายพันธุ์สัตว์น้ำที่ใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

- สปช.ปักกิ่ง ประสาน มกอช. เรื่อง GACC แจ้งยืนยันกำหนดการตรวจประเมินสถานประกอบการจริงผู้ผลิตสินค้าประเภทน้ำตาล ญ ประเทศไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน มกอช. เรื่องขอเชิญเข้าร่วมการประชุม The 4th International Conference on the Development of Traditional Fermented Food Industry
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน มกอช. เรื่อง GACC ขอเลื่อนกำหนดการตรวจประเมินสถานประกอบการจริงผู้ผลิตสินค้าประเภทน้ำตาล ญ ประเทศไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่ มกอช. ยืนยันขอเลื่อนกำหนดการตรวจประเมินสถานประกอบการจริงผู้ผลิตสินค้าประเภทน้ำตาล ญ ประเทศไทยและขอให้ฝ่ายจีนเร่งส่งพาสปอร์ตของผู้ตรวจให้กับฝ่ายไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่ มกอช. แจ้งการต่อใบอนุญาตผลิตอาหารของผู้ประกอบการ